

I KVARTALNI IZVEŠTAJ

April 2024

Urednice: Jelena Bojović i Milica Anđelković Đoković

Publikaciju pripremila: Jelena Rančić

Autori: Jelena Mičić, Nikola Komšić, Irena Đorđević Šušić, Jovana Stefanović, Ana Milovanović, Ilija Gavrilović, Jasmina Radovanović, Jelena Vejnović, Todo Terzić, Jovana Perić, Isidora Šmigić, Emilija Ničić, Sanja Knežević Mitrović, Jovana Dživdžanović

SADRŽAJ

INICIJATIVE NALEDa I UČEŠĆE U RADNIM GRUPAMA VLADE.....	3
PROPISI USVOJENI U I KVARTALU 2024.....	5
Porezi i neporeske dažbine	5
Radno pravo, inovacije i preduzetništvo	5
Digitalizacija.....	9
Javne nabavke.....	10
Imovina, investicije i energetika	11
Hrana i poljoprivreda	12
Zdravstvo.....	13
Zaštita životne sredine.....	13
SPROVOĐENJE PREPORUKA SIVE KNJIGE 16.....	15
ANEKS – LISTA USVOJENIH PROPISA.....	16

UVOD

Prva tri meseca ove godine obeležila je niska regulatorna aktivnost. Tokom prvog tromesečja ove godine doneto je znatno manje propisa (43) u odnosu na uporedivi period 2023. godine (57), kao i u odnosu na poslednji kvartal 2023. godine (63), zbog održanih izbora i prestanka rada Narodne skupštine. U međuvremenu nova Vlada Republike Srbije nije formirana, a najavljeni su i lokalni izbori u brojnim gradovima i opštinama u Srbiji.

U prvom kvartalu ukupno je izmenjeno i doneto 43 propisa, koji uključuju podzakonska akta (uredbe, pravilnike, odluke, itd.) i jedan akcioni plan. Najveći broj propisa donet je u oblasti hrane i poljoprivrede (10) pre svega usled započinjanja „novog ciklusa“ podrške poljoprivrednicima koji je podrazumevao izmenu brojnih pravilnika, zatim zdravstva (9) i radnog prava, inovacija i preduzetništva (7). Dodatno, tokom prva tri meseca započeto je rešavanje jedne preporuke iz Sive knjige 16, u oblasti poljoprivrede.

Detaljnija objašnjenja najrelevantnijih izmena u propisima, kao i informacije o propisima u pripremi i inicijativama koje je NALED pokrenuo dati su u nastavku teksta, dok se u Aneksu nalazi spisak svih izmenjenih, usvojenih i donetih propisa u periodu od početka januara do kraja marta.

Broj usvojenih propisa u prvom kvartalu 2024. godine po oblastima

INICIJATIVE NALED-A I UČEŠĆE U RADNIM GRUPAMA VLADE

U ovoj sekciji Vam predstavljamo ključne informacije o pokrenutim inicijativama od strane NALED-a ka predstavnicima javne vlasti u Republici Srbiji.

NALED je na osnovu analize, koja je u finalnoj fazi, predstavio **Republičkom geodetskom zavodu inicijativu za sprovođenje masovnog ozakonjenja i „konvalidacije“ nepotpune dokumentacije, koja je uslov za upis nepokretnosti u katastar**. Ideja je da se kroz formiranje komisija, sačinjenih od različitih pravosudnih profesija i lica geodetske struke, kao i posebnog koloseka preko javnih beležnika, koji bi rešavao predmete na zahtev stranke, omogući podrška nadležnim organima da se sprovede masovno ozakonjenje kako bi se rešili zaostali predmeti u katastru. Time bi bila rešena jedna od preporuka Sive knjige 16 da se ubrza i digitalizuje postupak ozakonjenja.

Istovremeno, na osnovu gore pomenute analize, **Ministarstvu finansija je predstavljena inicijativa za efikasnije sprovođenje postupaka eksproprijacije, tako da supstitucija (zamena) i dobrovoljna kupoprodaja nepokretnosti, budu proprisane kao obavezne faze** sticanja zemljišta radi sprovođenja utvrđenog javnog interesa, kao faze koje prethode eksproprijaciji. U analizi je razvijen koncept banke zemljišta, kao poseban fond državnog zemljišta koji bi se koristio za intervencije u postupcima sticanja nepokretnosti za javne potrebe. Fond bi mogao steći zemljište na tržištu po normalnim tržišnim uslovima ili po osnovu prava preče kupovine za određene namene, kao što je unapređenje poljoprivrede, a predlog je da fond ima ovlašćenja da donosi odluke o kupovini i prodaji zemljišta, uz finansijsku nezavisnost kao i fleksibilnost da brzo reaguje na promenu tržišnih uslova.

NALED je, prošle godine, Ministarstvu finansija podneo novu inicijativu za rešavanje decenijskog problema postojanja parafiskala i povećanja transparentnosti postojećeg sistema neporeskih dažbina na svim nivoima vlasti (republički, pokrajinski i lokalni). Novim rešenjem predloženo je da se propiše obaveznost svim korisnicima javnih sredstava da uvedu elektronski obračuna i naplatu svih neporeskih nameta na portalu eUprave ili ePlati, te da se usvoji novi Model Odluke o lokalnim administrativnim taksama. Tokom marta ove godine održana je radionica na temu „Iskustva i dobre prakse u reformi neporeskih nameta u privredama Zapadnog Balkana i kako ih primeniti u Srbiji“, na kojoj su pored predstavnika Bosne i Hercegovine i Crne Gore, učestvovali i predstavnici Ministarstva finansija Republike Srbije. **NALED će u**

narednom periodu raditi na pripremi detaljnijeg koncepta reforme i konkretnih rešenja koje će predstaviti Ministarstvu finansija.

U periodu od početka godine do kraja marta NALED je bio uključen u rad 12 radnih grupa, od kojih su četiri formirane u ovom kvartalu:

- **NOVA:** Radna grupa **Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija** za otvorene inovacije
- **NOVA:** Radna grupa **Ministarstva informisanja i telekomunikacija** za izradu Akcionog plana za realizaciju Strategije razvoja informacionog društva i informacione bezbednosti
- **NOVA:** Radna grupa **Ministarstva informisanja i telekomunikacija** za regulatorno uređenje veštačke inteligencije
- **NOVA:** Radna grupa **Ministarstva rudarstva i energetike** za izradu Strategije upravljanja mineralnim i drugim geološkim resursima u Republici Srbiji za period 2025-2040. godine sa projekcijama do 2050. godine
- Radna grupa **Ministarstva zdravlja** za pripremu Predloga pravilnika koji bliže određuje uslove i način vođenja Registra genetičkih i biomedicinskih podataka, kao i uslovi za osnivanje Tela za ponovnu upotrebu podataka
- Radna grupa **Ministarstva zdravlja** za pripremu Akcionog plana za digitalizaciju u zdravstvenom sistemu za period 2024-2025. godine
- Radna grupa **Ministarstva zdravlja** za uspostavljanje integrisanog zdravstvenog informacionog sistema u oblasti standarda i arhitekture (e-Karton)
- Uža stručna grupa **Ministarstva informisanja i telekomunikacija** za izradu nove Strategije razvoja sistema elektronskih komunikacija do 2030. godine i pratećeg Akcionog plana
- Radna grupa **Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija** za izradu Strategije razvoja veštačke inteligencije u Republici Srbiji za period 2024-2030. godine
- Radna grupa **Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede** za izradu Nacrta Zakona o komasaciji
- Radna grupa **Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja** za izmenu Zakona o volontiranju
- Radna grupa **Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja** za izradu novog Zakona o radnim praksama.

PROPISI USVOJENI U I KVARTALU 2024

Porezi i neporeske dažbine

Neoporezivi iznosi poreza na dohodak građana usklađeni su sa godišnjim indeksom potrošačkih cena u 2023. godini, a primenjuju se od 1. februara ove godine, po osnovu Usklađenih dinarskih neoporezivih iznosa poreza na dohodak građana („Službeni glasnik RS“, br. 6/2024) koje je Vlada Republike Srbije objavila krajem januara 2024. godine. Neoporezivi iznosi obuhvataju stipendije i kredite učenika i studenata, pomoć u slučaju smrti zaposlenog ili penzionisanog zaposlenog, normirane troškove, naknadu dokumentovanih troškova prevoza, dnevnice za službeno putovanje u zemlji, jubilarnu nagradu zaposlenima, itd.

Povećan je iznos umanjenja osnovice za obračun doprinosa u slučajevima kada poslodavac plaća premiju za dobrovoljno zdravstveno i penzijsko osiguranje zaposlenih iz sopstvenih sredstava u odnosu na prethodnu, 2023. godinu, na osnovu primene Usklađenog dinarskog iznosa iz člana 13. stav 3. Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje godišnjim indeksom potrošačkih cena u 2023. godini („Službeni glasnik RS“, br. 6/2024) koji se primenjuje od 1. februara.

Radno pravo, inovacije i preduzetništvo

Nastavljena je podrška regionalnom razvoju i razvoju preduzetništva kroz usvajanje Uredbe o utvrđivanju Programa podrške regionalnom razvoju i razvoju preduzetništva koji se realizuje kroz standardizovani set usluga koji sprovode akreditovane regionalne razvojne agencije u 2024. godini („Službeni glasnik“, br. 14/2024 i 24/2024), kojom je utvrđen jedan od programa podrške koje pruža Ministarstvo privrede. Program je namenjen akreditovanim regionalnim razvojnim agencijama (ARRA), za pružanje standardizovanog seta usluga mikro, malim, srednjim preduzećima i preduzetnicima (MSPP). Set usluga obuhvata:

- Pružanje informacija MSPP vezanih za započinjanje i dalji razvoj poslovanja, raspoložive programe podrške, domaće i strane izvore finansiranja i sl.;
- Promociju preduzetništva i različitih programa podrške namenjenih MSPP;

- Organizovanje različitih obuka - za početnike u poslovanju, za socijalno preduzetništvo, za žene preduzetnice, ali i u vezi sa pripremom poslovnog plana i poslovanja sa bankama, finansijskim upravljanjem, marketingom i prodajom, elektronskim poslovanjem, itd.;
- Savetodavne usluge, koje obuhvataju proveru dokumentacije i podnošenje prijave, kao i pomoć u izradi poslovnog plana za programe ministarstava, Fonda za inovacionu delatnost i Nacionalne službe za zapošljavanje;
- Mentoring;
- Terensku kontrolu.

Sve informacije o kriterijumima za ocenjivanje i odabir projekta i obrazac za prijavu za program su objavljeni na sajtu Ministarstva privrede: www.privreda.gov.rs.

Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinice lokalnih samouprava moći će da raspisuju konkurse za podršku razvoju socijalnog preduzetništva iz sredstava utvrđenih svojim budžetima na osnovu donete Uredbe o uslovima, kriterijumima i postupku za ostvarivanje prava na dodelu sredstava za podsticanje razvoja socijalnog preduzetništva („Službeni glasnik RS“, br. 18/2024). Podrška socijalnom preduzetništvu predviđena je Zakonom o budžetu za 2024. godinu, kojim je opredeljeno 50 miliona dinara za razvoj socijalnog preduzetništva, unapređenje položaja osetljivih grupa i njihovo zapošljavanje. Napominjemo da se u narednom periodu očekuje donošenje Programa razvoja socijalnog preduzetništva sa pratećim Akcionim planom, kako bi se obezbedila puna primena Zakona o socijalnom preduzetništvu, u čijoj pripremi je NALED aktivno učestvovao. Zbog značaja ove teme, među 100 preporuka NALED-ove Sive knjige 16 nalazi se i predlog da se usvoji Program za razvoj socijalnog preduzetništva.

Integrisanjem dva pravilnika u jedan, od 01. februara je omogućeno istovremeno dobijanje jedinstvene dozvole za boravak i rad stranaca, pri čemu se ceo postupak odvija elektronskim putem. U saradnji Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja i Ministarstva unutrašnjih poslova krajem januara donet je Pravilnik o izdavanju jedinstvene dozvole za privremeni boravak i rad stranca („Službeni glasnik RS“, br. 6/2024), kojim je predviđeno da se prilikom podnošenja zahteva za izdavanje jedinstvene dozvole podnosi i zahtev za sprovođenje testa tržišta rada u elektronskoj formi najranije 60 dana pre, a najkasnije na dan podnošenja zahteva za izdavanje jedinstvene dozvole. Naime, poslodavci koji žele da zaposle stranca u obavezi su da sprovedu test tržišta rada, odnosno da provere da li na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje postoje lica koja ispunjavaju uslove za konkretno radno mesto. Pravilnikom su propisani bliži uslovi za podnošenje i obradu zahteva za izdavanje jedinstvene dozvole za privremeni boravak i rad stranca elektronskim putem, bliži uslovi za izdavanje jedinstvene dozvole, kao i izgled obrasca jedinstvene dozvole. Pravilnikom je propisano da osnov za podnošenje zahteva za izdavanje jedinstvene

dozvole može biti: 1) zapošljavanje, 2) upućeno lice, 3) kretanje u okviru privrednog društva, 4) nezavisni profesionalac, 5) osposobljavanje i usavršavanje i 6) samozapošljavanje.

Počev od 1. februara ceo postupak odobrenja privremenog boravka, odnosno produženje privremenog boravka se odvija elektronski, preko Portala za strance što je omogućeno stupanjem na snagu Pravilnika o odobravanju privremenog boravka („Službeni glasnik RS“, br. 6/2024), koji je donelo Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Vlada Republike Srbije je krajem januara usvojila Akcioni plan za 2024. godinu za sprovođenje Strategije razvoja startapa ekosistema Republike Srbije za period od 2021. do 2025. godine („Službeni glasnik RS“, br. 7/2024). Akcioni plan sadrži opšte i posebne ciljeve predviđene Strategijom razvoja startap ekosistema Republike Srbije za period od 2021. do 2025. godine (Službeni glasnik, br. 125/2021), kao i konkretne mere za njihovo ostvarenje. Tokom konsultativnog perioda, NALED je dostavio predloge mera za jačanje startap ekosistema, uključujući dodavanje aktivnosti predviđene StarTech projektom, i to za meru 4.4 Olakšavanje pristupa informacijama u oblasti poslovanja startapa predložena je izrada B2B platforme, za saradnju između velikih i malih preduzeća. U pitanju je softversko rešenje koje će predstavljati berzu za povezivanje malih i velikih privrednih subjekata po principu ponude i tražnje usluga i/ili proizvoda. Takođe, predloženo je sprovođenje obuka za startape, inovativne subjekte, knjigovođe i računovođe o korišćenju poreskih olakšica u okviru mere 4.2. Unapređenje poreskog okvira za poslovanje startapa i ubrajanje StarTech grant programa, kao i aktivnosti za podizanje nivoa bespovratnih sredstava za finansiranje startapa u ranoj fazi (mera 3.1). Međutim, predlozi NALED-a nisu pronašli mesto u finalnom tekstu Akcionog plana.

Po prvi put država je opredelila subvencije za kupovinu električnih vozila, a ne i hibridnih kroz usvajanje nove Uredbe o uslovima i načinu sprovođenja subvencionisane kupovine novih vozila koja imaju isključivo električni pogon („Službeni glasnik RS“, br. 8/2024), u februaru 2024. godine. Iznos subvencija ostao je isti kao i prošle godine – od 250 evra za vozila kategorije L1 i L2 (moped i laki tricikl), 500 evra L3-L7 (motocikl, motocikl sa bočnim sedištem, teški tricikl, laki i teški četvorocikl), sve do 5.000 evra za vozila kategorije M1 i N1 (kombi i kamion). Za razliku od prethodne uredbe kojom je bio propisan samo spisak dokumenata koje je potrebno nabaviti, novom Uredbom su navedene i resorne institucije, odnosno organi koji ta dokumenta izdaju. Pravo na subvencionisanu kupovinu ostvaruju pravna lica, fizička lica i preduzetnici. Zahtevi za dodelu subvencija se podnose zaključno sa 31. oktobrom 2024. godine.

Donošenjem Uredbe propuštena je prilika da se uspostavi automatizovana elektronska procedura za konkurisanje i odobravanje subvencija kako je NALED predložio kroz Sivu knjiga inovacija. Elektronska procedura bi podrazumevala da se dokumenta – Potvrda o homologaciji, Potvrda o saobraznosti,

Predugovor o kupovini vozila sa predračunom i Izjava dobavljača da vozilo ispunjava sve uslove iz Uredbe – dostavljaju elektronski u vidu skeniranih kopija, dok bi ostala dokumenta Ministarstvo pribavljalo po službenoj dužnosti. Novom uredbom je pak i dalje zadržan stari način dostavljanja dokumenata – u papirnom obliku na adresu Ministarstva zaštite životne sredine.

Od 5. aprila obavezna je registracija električnih trotineta u skladu sa Pravilnikom o načinu izdavanja, vođenja evidencija, izgledu i načinu postavljanja nalepnica za laka električna vozila („Službeni glasnik RS“, br. 16/2024) koji je usvojen početkom marta. Pravilnikom je propisana dokumentacija koju vlasnici električnih trotineta treba da dostave Agenciji za bezbednost saobraćaja prilikom prilaganja zahteva za izdavanje nalepnice. Pored tehničke dokumentacije, kojom se utvrđuje marka trotineta, trajna nominalna snaga vozila, najveća konstruktivna brzina i masa praznog vozila, vlasnici treba da dostave i fotokopiju lične karte, popunjenu i potpisanu izjavu, kao i dokaz o uplaćenju taksu. Pravilnik se primenjuje od 5. aprila, dok od 15. juna ove godine više neće biti moguće učestvovati u saobraćaju lakih električnih vozila koja nemaju registracionu nalepnicu.

Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija raspisalo je javni poziv za finansiranje EUREKA projekata za sve organizacije koje su upisane u Registar naučnoistraživačke delatnosti ili Registar inovacione delatnosti u statustu istraživačko-razvojnog ili inovacionog centra. Svrha poziva je da omogući organizacijama koje posluju u Republici Srbiji učestvovanje u međunarodnim EUREKA mrežnim projektima kroz dodelu bespovratnih sredstava za istraživačke i razvojne aktivnosti. Na taj način srpskim istraživačima se pruža mogućnost da prate evropske trendove u oblastima istraživanja i razvoja i preduzetništva. Uslov je da sve organizacije-realizatori projekta iz Srbije participiraju u sastavu međunarodnog konzorcijuma u svojstvu koordinatora ili partnera međunarodnog EUREKA projekta. Takođe, moraju biti potpisnice i Konzorcijskog sporazuma.

Javni poziv je otvoren:

- Od 14. februara do 1. decembra 2024. godine za projekte u kojima Srbija učestvuje zajedno sa najmanje jednom punopravnom zemljom članicom EUREKA i/ili pridruženom članicom;
- Od 14. februara do 15. maja 2024. godine sa učešćem jedne od sledećih zemalja: Austrija, Albanija, Crna Gora, Mađarska, Turska i Francuska.

Više informacija o samom pozivu i obrazac za prijavu su objavljeni na sajtu Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija: <https://nitra.gov.rs/cir>.

Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija oformilo je u prvom kvartalu Radnu grupu za otvorene inovacije čiji je osnovni zadatak unapređenje Platforme za otvorenu nauku. Naime, tim za otvorenu nauku u Srbiji (TONuS) formiran je još 2020. godine sa zadatkom da definiše, prepozna i uredi sve promene koje otvorena nauka donosi i da ih uvede u istraživačku zajednicu Srbije. Sastav TONuS-a čine Ministar, državni sekretari, pomoćnici ministra, kao i šira grupa istraživača i eksperata iz ove oblasti. Tokom ove godine članovi TONuS-a u okviru radne grupe će aktivno raditi na unapređenju Platforme za otvorenu nauku, koja ima za cilj promovisanje i ostvarivanje slobodnog pristupa naučnom znanju, podacima i rezultatima naučnih istraživanja, prvenstveno onih koji se finansiraju budžetskim sredstvima, kako bi inovirana verzija platforme bila usvojena do juna 2024. godine.

Digitalizacija

Najkasnije do 10. februara 2025. godine mora započeti obavezna registracija pripejd korisnika usluge mobilne telefonije na osnovu Pravilnika o tehničkim uslovima za registraciju krajnjih korisnika usluge sa plaćanjem unapred („Službeni glasnik RS“, 8/2024). Nakon tog roka, pripejd korisnici koji se ne budu registrovali imaće pristup samo ograničenom, minimalnom skupu usluga, i to hitnim pozivima i pozivima ka operateru. Registracija postojećih pripejd korisnika može se obaviti već sada u poslovnicama operatera, a uskoro i korišćenjem šeme elektronske identifikacije osnovnog nivoa pouzdanosti, kao i šema elektronske identifikacije drugih država koje su priznate u Srbiji. Onlajn registracija moći će da se obavi putem veb sajta mobilnog operatera ili mobilne aplikacije. Podsećamo da je NALED pružao savetodavnu i tehničku podršku Ministarstvu informisanja i telekomunikacija u izradi Pravilnika.

Telefomunikacioni operateri neće morati da dostavljaju studiju o proceni uticaja na životnu sredinu ukoliko se na osnovu stručne ocene opterećenja životne sredine utvrdi da su granice izlaganja nejonizujućem zračenju ispod propisanih granica za radio baznu stanicu mobilne telefonije, za koju se podnosi zahtev, u skladu sa novom Instrukcijom o primeni odredaba članova 8-10. Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS“, 135/2004, 36/2009) u vezi sa članom 6. Pravilnika o izvorima nejonizujućeg zračenja od posebnog interesa, vrstama izvora, načinu i periodu njihovog ispitivanja („Službeni glasnik RS“, 104/2009). koja je usvojena u februaru. Prema instrukciji, mobilni operateri nadležnom organu u lokalnoj samoupravi treba da dostave zahtev sa priloženom stručnom ocenom opterećenja životne sredine, uz dokaz o plaćanju republičke administrativne takse. Stručna ocena treba da bude dovoljna, te nije potrebna studija o proceni uticaja na životnu sredinu. Instrukcija je dostavljena jedinicama lokalne samoupravame na dalje postupanje.

Tokom prvog kvartala ove godine na javnim konsultacijama bila su četiri pravilnika Regulatornog tela za elektronske komunikacije i poštanske usluge (RATEL):

- Nacrt pravilnika o pristupu hitnim službama i jedinstvenom broju za hitne službe 112;
- Nacrt pravilnika o univerzalnom servisu u oblasti elektronskih komunikacija;
- Nacrt pravilnika o načinu i uslovima zajedničkog korišćenja elektronske komunikacione mreže, pripadajućih sredstava i nepokretnosti, stepenu raspoloživosti slobodnog prostora i osnovnim elementima ugovora o zajedničkom korišćenju;
- Nacrt pravilnika o zahtevima za utvrđivanje zaštitnih zona elektronskih komunikacionih (EK) mreža i pripadajućih sredstava, radio-koridora i obaveze investitora radova pri izgradnji ili rekonstrukciji objekata.

U pitanju su tehnički pravilnici koji se donose na osnovu novog Zakona o elektronskim komunikacijama, iz 2023. godine, a NALED je poslao pravilnike članovima radi davanja komentara.

Što se tiče nove Strategije razvoja elektronskih komunikacija, do sada je sastavljen početni nacrt dokumenta – definisani su opšti ciljevi, specifični ciljevi, mere i aktivnosti, a dati su i predlozi pokazatelja rezultata, odnosno ciljeva. U narednom periodu započeće i rad na izradi nacrta pratećeg Akcionog plana.

S druge strane, priprema Strategije veštačke inteligencije je i dalje na početku – nadležnom Ministarstvu nauke, tehnološkog razvoja i inovacija dostavljen je veliki broj predloga zainteresovanih strana, koji će biti raspoređeni u ciljeve, mere i aktivnosti.

Javne nabavke

Od početka februara sertifikat za službenika za javne nabavke stiće se polaganjem ispita koji se sastoji iz dva dela: pisanog i praktičnog. Krajem januara ove godine, Kancelarija za javne nabavke je donela izmene Pravilnika o postupku i uslovima za sticanje sertifikata za službenika za javne nabavke i vođenju Registra službenika za javne nabavke („Službeni glasnik RS“, br. 93/2020, ...6/2024), kojima su dopunjeni uslovi za sticanje statusa kandidata, dok se ispit pored pismene forme, sastoji i od praktičnog dela.

Imovina, investicije i energetika

Ovlašćenja posrednicima u prometu i zakupu nepokretnosti da izdaju izvode precizirana su donošenjem Uredbe o uslovima izdavanja izvoda iz baze podataka katastra nepokretnosti i katastra infrastrukture iz Geodetskog katastarskog informacionog sistema, od strane javnih beležnika, geodetskih organizacija i posrednika u prometu i zakupu nepokretnosti („Službeni glasnik RS“, br. 6/2024), krajem januara od strane Vlade Republike Srbije. Naime, izmenama i dopunama Zakona o postupku upisa u katastar nepokretnosti i katastar infrastrukture, iz 2023. godine, pored izmene naziva zakona, izmenjeni su i nazivi baza podataka, kao i nazivi samih izvoda koji se izdaju iz tih baza, čime je usvojen NALED-ov predlog da se posrednicima u prometu i zakupu nepokretnosti da ovlašćenje da izdaju izvode iz katastra nepokretnosti. Dodatno, uredba treba da omogući i optimizaciju radnih procesa u Republičkom geodetskom zavodu.

Unapređenje razvojnog potencijala jedinica lokalnih samouprava kroz stvaranje povoljnih uslova za privlačenje investicija, unapređenje privrednog ambijenta i otvaranje novih radnih mesta podržano je kroz donošenje Uredbe o utvrđivanju Programa podrške razvoju poslovne infrastrukture u 2024. godini („Službeni glasnik“, br. 10/2024) u februaru 2024. godine. Programom je omogućeno finansiranje ili učešće u finansiranju realizacije infrastrukturnih projekata u oblasti saobraćajne, komunalne, elektroenergetske, energetske infrastrukture, objekata - zgrada i ostale infrastrukture u zoni poslovanja i infrastrukture koja obezbeđuje povezivanje zone poslovanja sa okruženjem. Program obuhvata dodelu finansijskih sredstava u određenom procentu, u zavisnosti od stepena razvijenosti jedinice lokalne samouprave, i to do 100% vrednosti projekta bez poreza na dodatu vrednost (PDV) za jedinice lokalne samouprave iz treće i četvrtе grupe razvijenosti ili do 60% vrednosti projekta bez PDV-a za jedinice lokalne samouprave iz prve i druge grupe razvijenosti.

Pojednostavljeno je postavljanje infrastrukture kablovskih i bežičnih elektronskih komunikacija, i precizirana uloga i nivo odgovornosti lokalnih samouprava na osnovu Uputstva o primeni odredaba člana 33. stav 9. i samostalnog člana 81. Zakona o planiranju i izgradnji, koje je u martu 2024. godine izdalo Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture. **Uputstvo je rezultat inicijative NALED-ovog Saveza za imovinu i investicije.** Uputstvom se usmerava organizacija posla i način rada zaposlenih u organima jedinica lokalne samouprave u vezi primene odredaba Zakona o planiranju i izgradnji, koje se odnose na uslove postavljanja infrastrukture kablovskih i bežičnih elektronskih komunikacija. Uputstvom je posebno istaknuto da se u planskim i urbanističkim dokumentima ne mogu postavljati dodatna ograničenja u odnosu na uslove definisane posebnim propisima kojima se reguliše izgradnja. Takođe, uputstvom je jasno naznačeno da se za izgradnju objekata koji se grade u skladu sa čl. 144. Zakona o planiranju i izgradnji ne pribavljaju lokacijski uslovi odnosno informacija o lokaciji.

Ministarstvo rudarstva i energetike formiralo je Radnu grupu za izradu Strategije upravljanja mineralnim i drugim geološkim resursima u Republici Srbiji za period 2025-2040. godine sa projekcijama do 2050. godine. Strategija će na sveobuhvatan način analizirati stanje svih mineralnih resursa kojima raspolaže Republika Srbija i na njenoj izradi biće angažovano više od pedeset profesora i saradnika sa Rudarsko-geološkog fakulteta. U dokumentu će biti predstavljen postojeći zakonodavni okvir i potrebe za unapređenjem, imajući u vidu da su planirane izmene Zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima. Pored toga, u Strategiji će biti prikazana evropska i svetska praksa u ovoj oblasti, kao i najviši standardi u oblasti tehnoloških rešenja i održivog rudarstva, sa posebnim akcentom na zaštiti životne sredine.

Hrana i poljoprivreda

Započet je novi ciklus podrške poljoprivrednoj proizvodnji kroz usvajanje Uredbe o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2024. godini („Službeni glasnik RS“, br. 3/2024, ...26/2024), kojom su budžetska sredstva u visini od 61,8 milijardi dinara raspoređena na sledeće programske aktivnosti i projekte: direktna plaćanja, mere ruralnog razvoja, kreditnu podršku u poljoprivredi, posebne podsticaje i IPARD podsticaje, sa ciljem da se podrži poljoprivredna proizvodnja i unapredi konkurentnost poljoprivrednih gazdinstava. Sredstva za direktna plaćanja usmerena su na premije za mleko, osnovne podsticaje za biljnu proizvodnju, podsticaje za kvalitetna priplodna grla, podsticaje za tov, podsticaje za košnice pčela, podsticaje za krave za uzgoj teladi za tov i podsticaje za konzumnu ribu.

Nastavljeno je i sa podrškom poljoprivrednicima iz IPARD fondova. Tokom prvog tromesečja, raspisan je prvi IPARD III javni poziv u okviru Mere 1 za izgradnju i opremanje objekata i podizanje proizvodnih i matičnih zasada. Po jednom zahtevu, korisnik može ostvariti prava na podsticaje u minimalnom nominalnom iznosu od 20.000 evra i maksimalnom nominalnom iznosu od milion evra. Na javni poziv mogu se prijaviti pravna i fizička lica, a rok za podnošenje zahteva za odobravanje prava na podsticaje je do 24.maja 2024. godine. Naime, polovinom februara ove godine, usvojen je Pravilnik o IPARD podsticajima za investicije u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava u okviru IPARD III programa („Službeni glasnik RS“, br. 11/2024), kojim su propisani uslovi za ostvarivanje prava na IPARD podsticaje za investicije u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava, u visini od 4,8 milijardi dinara, u okviru IPARD III programa za Republiku Srbiju za period 2021 – 2027. godine.

Započeto je rešavanje NALED-ove preporuke koja se odnosi na smanjenje administrativnog i finansijskog opterećenja pčelara usvajanjem Pravilnika o uslovima za stavljanje životinja u promet, načinu pregleda

pošiljke životinje pre utovara, obrascu uverenja o zdravstvenom stanju životinja, obrascu potvrde o zdravstvenom stanju pošiljke životinja u prometu, sadržini i načinu vođenja evidencije o izdatim uverenjima i potvrdama („Službeni glasnik RS“, br. 18/2024). Predlozi da se ukinu finansijska i administrativna opterećenja su delimično prihvaćeni ovim Pravilnikom što će pčelarima obezbediti značajne uštede. Za potrebe selidbe i prodaje pčela nije više potrebno: transportno uverenje za selidbu pčela, plaćanje naknada za izdavanje Uverenja o zdravstvenom stanju životinja u unutrašnjem prometu i dezinfekcija vozila pre selidbe od strane teritorijalno nadležne veterinarske stanice. Pravilnik će se primenjivati od 1. maja 2024. godine. Da bi se dodatno smanjilo administrativno i finansijsko opterećenje pčelara i u potpunosti realizovala preporuka iz Sive knjige 16, potrebno je izmeniti Uredbu o visini naknade za izdavanje i produžavanje uverenja o zdravstvenom stanju životinja iz 2013. godine, tako da se za izdavanje i produžavanje uverenja o zdravstvenom stanju po pčelinjoj zajednici ne naplaćuje naknada.

Zdravstvo

U prvom kvartalu 2024. godine pripremljena je revizija Akcionog plana za sprovođenje Programa digitalizacije u zdravstvenom sistemu za period 2022.-2026. godine, a njegovo usvajanje se očekuje nakon formiranja nove Vlade Republike Srbije. Podsetimo, od prošle godine, NALED je u saradnji sa Ministarstvom zdravlja koordinisao izradu novog Akcionog plana.

Kroz aktivnosti u okviru Radne grupe za arhitekturu e-Kartona nastavljen je rad na tehničkoj specifikaciji ovog softverskog rešenja. Pored toga, u prvom kvartalu 2024. godine je započet rad na izradi podzakonskih akata propisanih Zakonom o zdravstvenoj dokumentaciji i evidencijama u oblasti zdravstva, kojima se bliže uređuju setovi podataka, način pristupa podacima iz e-Kartona i drugi relevantni aspekti za njegovo funkcionisanje. Zakonom je predviđeno da primena e-Kartona otpočne u januaru 2025. godine.

Zaštita životne sredine

Vlada Republike Srbije je početkom februara 2024. godine izmenila Uredbu o merenjima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora zagađivanja („Službeni glasnik RS“ br. 5/2016 i 10/2024), kojom je uvedeno garancijsko merenje, koje se vrši radi poređenja izmerenih vrednosti emisija zagađujućih materija sa graničnim vrednostima emisija, pri najvećem opterećenju stacionarnog izvora zagađivanja ili tokom njegovog probnog rada ili ukoliko se za objekte ne vrši probni rad onda za objekte za koje se pribavlja upotrebna dozvola ili za izvedene radove za koje se ne pribavlja upotrebna dozvola do isteka roka završetka radova navedenog u prijavi radova.

Krajem marta 2024. godine, Vlada Republike Srbije je donela Uredbu o utvrđivanju Programa upravljanja vodama u 2024. godini („Službeni glasnik RS“ br. 14/2024 i 26/2024), kojom je opredeljeno više od 4 milijarde dinara iz budžeta Republike Srbije za poslove od opšteg interesa u oblasti upravljanja vodama. Najveći deo (oko 68%) sredstava je opredeljen za uređenje vodotoka i zaštitu od štetnog dejstva voda, dok će ostatak u visini od 1,3 milijarde dinara biti utrošen na uređenje i korišćenje voda, zaštitu voda od zagađivanja i planiranje i međunarodnu saradnju u oblasti voda.

Vlada Republike Srbije je 29. decembra 2023. godine usvojila Program prilagođavanja na izmenjene klimatske uslove od 2023. do 2030. godine („Službeni glasnik RS“, br. 119/2023). Sastavni deo Programa je Analiza klimatskih promena u Republici Srbiji i Analiza uticaja klimatskih promena i preporuke za prilagođavanje, u kojem je analiziran uticaj klimatskih promena na sektor zdravlja, poljoprivrede, šumarstva, saobraćaja i putne infrastrukture, energetike, urbanog planiranja i biodiverzitet. Kao prilog Programu je uključen i Akcioni plan koji obuhvata period od 2024. do 2026. godine, kojim su utvrđene aktivnosti za sprovođenje 25 mera i ostvarivanje zadatah ciljeva.

Ministarstvo zaštite životne sredine u saradnji sa Ministarstvom građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture je 18. decembra 2023. godine donelo Pravilnik o monitoringu i izveštavanju o emisijama gasova sa efektom staklene bašte („Službeni glasnik RS“, br. 118/2023). Pravilnik definiše odredbe o monitoringu i izveštavanju o emisijama GHG koje sprovode operateri postrojenja u skladu sa zakonom kojim se uređuju klimatske promene. Pravilnik između ostalog definiše i dokumentaciju koju operater mora da poseduje kako bi koristio pojednostavljen sistem monitoringa, procedure za prikupljanje i korišćenje podataka pri monitoringu, kao i formu i sadržaj izveštavanja koje operater mora da ispuni.

SPROVOĐENJE PREPORUKA SIVE KNJIGE

Poseban segment Kvartalnog izveštaja posvećen je monitoringu rešavanja preporuka iz Regulatorne Biblije NALED-a. Siva knjiga je redovna godišnja publikacija koja identifikuje ključne administrativne probleme privrede u Srbiji i daje konkretne predloge Vladi i nadležnim institucijama za njihovo rešavanje. Novo, 16. izdanje Sive knjige, kao i prethodnih godina, sadrži 100 odabranih preporuka članova NALED-a i šire stručne javnosti za smanjenje administrativnog opterećenja i unapređenje poslovnog ambijenta.

Tokom prvog kvartala 2024. godine, započeto je rešavanje samo jedne preporuke Sive knjige 16, koja se odnosi na smanjenje administrativnog i finansijskog opterećenja pčelara, usvajanjem relevantnog Pravilnika u oblasti poljoprivrede, s obzirom da je istim predviđeno da za potrebe selidbe i prodaje pčela nije potrebno pribavljanje dodatnih uverenja i plaćanje različitih naknada. Ipak, za potpuno rešavanje ove preporuke potrebno je izmeniti Uredbu o visini naknade za izdavanje i produžavanje uverenja o zdravstvenom stanju životinja iz 2013. godine, kojom bi bila ukinuta naknada za izdavanje i produžavanje uverenja o zdravstvenom stanju po pčelinjoj zajednici.

LISTA USVOJENIH PROPISA

Porezi i neporeske dažbine

- Usklađeni dinarski neoporezivi iznosi poreza na dohodak građana godišnjim indeksom potrošačkih cena u 2023. godini („Sl. glasnik RS“, br. 6/2024)
- Usklađeni dinarski iznos iz člana 13. stav 3. Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje godišnjim indeksom potrošačkih cena u 2023. godini („Sl. glasnik RS“, br. 6/2024)
- Pravilnik o obrascu izveštaja o naplaćenim naknadama za korišćenje javnih dobara („Sl. glasnik RS“, br. 9/2024)
- Pravilnik o sadržini i načinu vođenja registara i evidencionih lista o proizvodnji, obradi, preradi i prometu duvana, obrađenog duvana, prerađenog duvana, duvanskih proizvoda, odnosno o proizvodnji i prometu srodnih proizvoda („Sl. glasnik RS“, br. 11/2024)
- Pravilnik o sadržini i načinu vođenja evidencija od strane proizvođača srodnih proizvoda i uvoznika srodnih proizvoda („Sl. glasnik RS“, br. 14/2024)

Radno pravo, inovacije i preduzetništvo

- Uredba o uslovima, kriterijumima i postupku za ostvarivanje prava na dodelu sredstava za podsticanje razvoja socijalnog preduzetništva („Sl. glasnik RS“, br. 18/2024)
- Pravilnik o izdavanju jedinstvene dozvole za privremeni boravak i rad stranca („Sl. glasnik RS“, br. 6/2024)
- Pravilnik o odobravanju privremenog boravka („Sl. glasnik RS“, br. 6/2024)
- Akcioni plan za 2024. godinu za sprovođenje Strategije razvoja startapa ekosistema Republike Srbije za period od 2021. do 2025. godine („Sl. glasnik“, br. 7/2024)
- Uredba o uslovima i načinu sprovođenja subvencionisane kupovine novih vozila koja imaju isključivo električni pogon („Sl. glasnik RS“, br. 8/2024)
- Pravilnik o načinu izdavanja, vođenja evidencija, izgledu i načinu postavljanja nalepnica za laka električna vozila („Sl. glasnik RS“, br. 16/2024)

- Uredba o utvrđivanju programa podrške regionalnom razvoju i razvoju preduzetništva koji se realizuje kroz standardizovani set usluga koji sprovode akreditovane regionalne razvojne agencije u 2024. godini („Sl. glasnik“, br. 14/2024)

Digitalizacija

- Instrukcija o primeni odredaba članova 8-10. Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS“, 135/2004, 36/2009)
- Pravilnik o tehničkim uslovima za registraciju krajnjih korisnika usluge sa plaćanjem unapred („Sl. glasnik RS“, 8/2024)

Javne nabavke

- Pravilnik o postupku i uslovima za sticanje sertifikata za službenika za javne nabavke i vođenju Registra službenika za javne nabavke („Sl. glasnik RS“, br. 93/2020, 21/2021, 115/2023, 6/2024)

Imovina i investicije

- Uredba o uslovima izdavanja izvoda iz baze podataka katastra nepokretnosti i katastra infrastrukture iz Geodetskog katastarskog informacionog sistema, od strane javnih beležnika, geodetskih organizacija i posrednika u prometu i zakupu nepokretnosti („Sl. glasnik RS“, br. 6/2024)
- Uredba o utvrđivanju Programa podrške razvoju poslovne infrastrukture u 2024. godini („Sl. glasnik RS“, br. 10/2024)
- Uputstvo o primeni odredaba člana 33. stav 9. Zakona o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS“, br. 72/2009, 81/2009 – ispr... i 62/2023) i samostalnog člana 81. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS“, br. 62/2023)

Hrana i poljoprivreda

- Uredba o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2024. godini („Sl. glasnik RS“, br. 3/2024, 6/2024, 16/2024 i 26/2024)
- Uredba o utvrđivanju Programa finansijske podrške poljoprivrednim proizvođačima suncokreta roda 2022. godine („Sl. glasnik RS“, br. 94/2022, 126/2022, 139/2022, 141/2022, 2/2023, 21/023, 42/2023, 78/2023, 89/2023, 104/2023, 116/2023, 6/2024)
- Uredba o utvrđivanju Godišnjeg programa razvoja savetodavnih poslova u poljoprivredni za 2024. godinu („Sl. glasnik RS“, br. 8/2024)

- Uredba o ograničenju visine cena osnovnih životnih namirnica („Sl. glasnik RS“, br. 14/2024)
- Uredba o utvrđivanju Godišnjeg programa korišćenja sredstava za održivi razvoj i unapređenje šumarstva u 2024. godini („Sl. glasnik RS“, br. 16/2024)
- Pravilnik o upisu u Registar poljoprivrednih gazdinstava, promeni podataka i obnovi registracije, elektronskom postupanju, kao i o uslovima za pasivan status poljoprivrednog gazdinstva („Sl. glasnik RS“, br. 25/2023, 110/2023, 3/2024)
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na osnovne podsticaje u biljnoj proizvodnji i obrascu zahteva za ostvarivanje tih podsticaja („Sl. glasnik RS“, br. 6/2024 i 26/2024)
- Pravilnik o IPARD podsticajima za investicije u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava u okviru IPARD III programa („Sl. glasnik RS“, br. 11/2024)
- Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja prava na podsticaje u stočarstvu za krave za uzgoj teladi za tov („Sl. glasnik RS“, br. 27/2023 i 14/2024)
- Pravilnik o uslovima za stavljanje životinja u promet, načinu pregleda pošiljke životinje pre utovara, obrascu uverenja o zdravstvenom stanju životinja, obrascu potvrde o zdravstvenom stanju pošiljke životinja u prometu, sadržini i načinu vođenja evidencije o izdatim uverenjima i potvrdama („Sl. glasnik RS“, br. 18/2024)

Zdravstvo

- Pravilnik o bližim uslovima i načinu ostvarivanja prava na dijalize koje se obezbeđuju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja (“Sl. glasnik RS”, br. 4/2024)
- Pravilnik o utvrđivanju cena materijala i drugih troškova za dijalize koje se izrađuju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja (“Sl. glasnik RS”, br. 6/2024)
- Pravilnik o nomenklaturi laboratorijskih zdravstvenih usluga na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite (“Sl. glasnik RS”, br. 70/2019, 87/2020, 102/2020, 124/2020, 139/2020, 36/2021, 59/2021, 115/2022, 17/2023, 32/2023, 54/2023, 118/2023, 8/2024)
- Pravilnik o cenama zdravstvenih usluga na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite (“Sl. glasnik RS”, br. 88/2021, 97/2021, 109/2021, 132/2021, 47/2022, 82/2022, 123/2022, 128/2022, 1/2023, 59/2023, 96/2023, 15/2024)
- Pravilnik o najvišem iznosu naknada troškova za medicinsko-tehnička pomagala koja se izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja (“Sl. glasnik RS”, br. 117/2023 i 15/2024)
- Pravilnik o Listi lekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja (“Sl. glasnik RS”, 40/2022, 144/2022, 40/2023, 57/2023, 66/2023, 67/2023, 86/2023, 104/2023, 17/2024)

- Pravilnik o medicinsko-tehničkim pomagalicama koji se obezbeđuju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja ("Sl. glasnik RS" 5/2020, 42/2020, 133/2020, 18/2022, 36/2022, 127/2022, 3/2023, 93/2023, 112/2023, 18/2024)
- Pravilnik o galenskim lekovima koji se upotrebljavaju u humanoj medicini ("Sl. glasnik RS" 85/2011, 101/2014, 41/2016, 134/2022, 22/2024)
- Pravilnik o obrascu i sadržini lekarskog recepta, načinu izdavanja i propisivanja lekova ("Sl. glasnik RS", 74/2018, 87/2018, 47/2019, 90/2019, 150/2020, 127/2021, 134/2022, 143/2022, 2/2023, 115/2023, 24/2024)

Zaštita životne sredine

- Uredba o utvrđivanju Programa upravljanja vodama u 2024. godini („Sl. glasnik RS“ br. 14/2024 i 26/2024)
- Uredba o utvrđivanju godišnjeg Programa monitoringa statusa voda za 2024. godinu („Sl. glasnik RS“ br. 17/2024)
- Uredba o merenjima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora zagađivanja („Sl. glasnik RS“ br. 5/2016 i 10/2024)
- Uredba o rasporedu i korišćenju sredstava za subvencionisanje zaštićenih prirodnih dobara od nacionalnog interesa u 2024. godini („Sl. glasnik RS“, br. 11/2024)
- Uredba o merilima i kriterijumima za dodelu podsticajnih sredstava za očuvanje i zaštitu biološke, predeone i geološke raznovrsnosti u 2024. godini („Sl. glasnik RS“, br. 16/2024)
- Pravilnik o obrascima izveštaja o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom („Sl. glasnik RS“, br. 21/2010, 10/2013, 44/2018 i 14/2024).

2024 NALED

Makedonska 30/VII, 11000 Beograd, Srbija
www.naled.rs, naled@naled.rs

Sva prava zadržana.

Ovim se daje dozvola za korišćenje, kopiranje i distribuciju sadržaja ovog dokumenta isključivo u neprofitne svrhe i uz odgovarajuće naznačenje imena, odnosno priznavanje autorskih prava NALED-a. Analize, tumačenja i zaključci izneti u ovom dokumentu ne moraju nužno reflektovati stavove predstavnika Izvršnog ili Upravnog odbora NALED-a. Svi naponi su učinjeni kako bi se osigurala pouzdanost, tačnost i ažurnost informacija iznetih u ovom dokumentu. NALED ne prihvata bilo kakav oblik odgovornosti za eventualne greške sadržane u dokumentu ili nastalu štetu, finansijsku ili bilo koju drugu, proisteklu iz ili u vezi sa korišćenjem ovog dokumenta.